Ն՝ 8392 1913 26 ՄԱՐՏ 4 ԱՊՐԻԼ 29-ՐԴ ՏԱՐԻ

ԱԼՀԻՊՐ ԻՄԹԻԶԱՂ ՎԻ ՄԻՒՏԻՐԻ
ՏԱՎԱՌ ՎԷՐԳԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Միւսսիսի
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Թարիխի քէսսիսի 1877

ՊԱՂՊԸ ԱԼԻ ԴԱՐԾԸՍԸ
Ն. 49

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

جريدهٔ شرقيه
صاحب امتيازى اغوب جيولك
مؤسسى ديكران جيولك (١٢٩٣)

DJÉRIDÉI-CHARKIÉ
Fondé en 1877.
Directeur-propriétaire :
AGOP DJIVELEGUIAN
AVOCAT
Vis-à-vis la S.-Porte, No. 49

ԲՈԼԻԹԻԿԻՆ, ՄԻԼԼԻԹԵ, ԹԻՒՃԱՌԻԹԵ ՎԷ ՍԱՐՐԱՖԻԹԵ

20 ԲԱՐԱ — ԵԷՎՄԻ ՍԷՐՊԷՍԹ ԿԱԶԷԹԱ — 20 ԲԱՐԱ

Կազէթայա այիս մէվաsսս հազգրնցա ամէիպի իմթիյազա միւրաճաաթ օյլրնր։ Մազպուզլար սահիպի իմթիյազրնց իմզասրնը վէ իսարէիսանէնց մէօհրը մախաուսրնը ճամիլ օյմալը տր։ Տէրճ օյրնմայան էվրագ իստէ օյրնմագ։ Իլանաթ ճէրայիթի միւքէսիյի իյի նէճէ օյուսնուր։

ԱԶՈՆԷ ՖԻԾԱԹԼԱՐԸ ԲԷՇԻՆ (ՄԷՋ. 20

Սթանպօլ վէ Թաւրա, սէնէլիյի	130	ղրշ.
» » » 6 այլըղը	70	»
» » » 3 այլըղը	40	»
Մէմալիքի էճնէպիյէ սէնէլիյի	32	Ֆր.
» » » 6 այլըղը	17	»
» » » 3 այլըղը	10	»

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ՎԷ ՐՈՒՍԻԱ

Պու կիւնլէրտէ Էվրօբա մաթպուաթը էն զիյատէ Ռուսիա վէ Ինկիլթէրա միւնասէպաթը իլէ իշթիղալ իսիյօր. 1880 սէնէսի Պէրլին մուահէտէսինէն սօնրա Ալէմանիանրն օյնամըշ օլտուղը բօլլարրն նէթիճէսի օլարադ մէգքիւր մուահէտէնամէ ահքամրնըն գրամ ադամ մուաթթալ պրագլրը։ Պէրլին գոնկրէսինէ Պիզմարք իլէ Սալիզպուրի գարյը զարյրյա պուլնմըշ իքէն, պիլախէրէ պազը էսպապ տօլայրօրյա արալարրնտա պիր մուգարէնէթ հասրլ օլտու, օնտան էվվէլ Ալէմանիա հիւքիւմէթի Շարգ մէսէլէսինէ գաթիյէն էհէմմիյէթ վէրմէմիշ իքէն, պիլախէրէ իմբէրսթօր Վիլհէլմին իգթիսատէն Անատօլուս նուֆուզ իթմէսի իլէ թարաֆէն միւնասէպաթը բրամրնտա մանի օլմադ իչիւն Ֆրանսա կէնէ պէրլին մէնֆէաթ կէրէկլինիք հասրլ օլտու, Սէրպիստան էվվէլ Ինկիլթէրանրն մանի օլմադ իչիւն Ֆրանսանրն Թէշվիգ ու միւտախէլէսի նէթիճէսի օլարադ, Շարգ մէսէլէսինէն էն միւհիմ օլան Ռուսիա իլէ ադը իթիլաֆա մուվաֆֆադաթ իթմէ։

Մալիւմ օլտուղը վէճհէլ, Ազամ Շարգ մէսայիլի տօլայրը իլէ անէնէլէրէն պէրու Բէթէրսպուրկ վէ Լօնտրա գապինէլէրի արաբրնտա հիւքմէթրա օյան բէգասպէթ Ճաքոնիանրն իհրազը մուվաֆֆազլէթ իթմէսի իլէ խիթամ պուլմըշ վէ Ինկիլթէրա արզու վէ էմէլինէ նայիլ օլտուղը իչիւն արթզ Ռուսիանրն մէնֆէաթինէ մուխալիֆ հարաքէթէն սաթը Նազար իթմէյէ գարար վէրմէյ իսի։ Օնտան սօնրա Ինկիլթէրա իլէ Ռուսիա պիրլէշէրէք Շարգ մէսէլէսինի արալարրնտա թանզիմէ գարար վէրմէրէր, պէօյլեէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի էվրօբատա հէր սուրէթլէ Ալէմանիանրն իհրաաթրնտա մանի օլտուղը կիպի Շարգատա տախի տօսթ վէ միւթթէֆիղլէրի օյան Ռուսիա վէ Ինկիլթէրա այէսինէ չիտէթլի պիր բէգապէթ պայլատը. չուրասրնը տա ինքեար իթմէյէլիմ քի, Ֆրանսա մէյրութիէթ տայիրէսինէ Անատօլուսա իգթիսատի նուֆուզրնրն թէրագզը իչիւն սայ ու ղայրէթ սարֆ իտէմէտի, միւթէվէֆա Պարոն Մարչալ Ֆօն Պիպէրշթայն հէր աւրուրիւ իթիմալա գարը Ալէմանիանրն Ասիայի Շարգիտէ իգթիսատէն Թէրագզը իթմէսի իչիւն սօն աէրէճէ սարֆը ղայրէթ իթտի. մուսմէյէ էվվէլա Ապտիւլ Համիտին Թէվճհիւրնը զաղանմազ չարէէրինի տիւչունիւ վէ օյնամըշ օլտուղը բօլլարը սայէսինէ մէմուրլրն ֆէվզինտէ պիր չօգ մուվաֆֆազլյէթլէրէ նայիլ օլտու, հաթթա պու մուվաֆֆազլյէթլէրին թէճվուզտէն մասունիյէթինի թէէմին իթմէք իչիւն իմբէրսթօր Վիլհէլմ տախի իքի տէֆա Սթանպօլա տավէթ իթտի, իմբէրսթօրրն Սթանպօլա իքի տէֆա զիյարէթինտէն մագասրը Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրանրն Շարգտագի իճրաաթ ու հարաքաթրնա մանի օլմադ մասթուֆ իսի, ֆիլհագիգա իմբէրսթօր իլէ Պարոն Մարչալ էլ էլէ վէրէրէք Ապտիւլ Համիտին Թէվճհիւրնը զաղանմազ մուվաֆֆազ օլտուլար, օնտան սօնրա Ալէման սէնասթը Թիւրքիատա կիթ կիտէ վասի պիր մըղեատա թէրագզը իթմէյէ պայլատը։

Իարիզ կազէթալարը օ՝ զէման Սթանպօլա կէօնտէրիլէն սէֆիրլէրին աթալէթ ու տաէմը ֆաալիյէթինի թէնգիտ իտիյօրլար ըրը. ֆիլ հազիգա Մ. Դօնսթան իլէ Սրբ Ճըրըլթ Լաուէր հիւքիւմէթը մէթպուալարրնրն մէնաֆիի հազիգյէէրինի մուհաֆազա իթմէք խուսուսրնտա Պարոն Մարչալ Ֆօն Պիպէրշթայնա միւսապրգա իթմէյէ մուվաֆֆազ օլտամաղլար, զիրա Ալէմանիա հիւքիւմէթի զահիրէն Թիւրքիայա հէր սուրէթլէ միւվաֆրգաթ իտէր կիպի կէօրիւնէրէք պիւթիւն մեթալիպաթը իգթիսատիյէսինի զապուլ իթտիրմէյէ մուվաֆֆագ օլույօրտը։ Ալէման սանասթ ու թիճարէթի Սթանպօլտա վէ Թիւրքիանրն հէր թարաֆընտա թէրագզ իթտի իսէյէ, պունտա Թիւրքիատան ֆէրտը վահիտ իսթիֆատէ իտէմէյուշ Ալէմանլար հէր իշ իչուն քէնտի մէմլէքէթլերինտէն կէթիրմիշ օլտուգլարը իշճիլերի զուլլանրը-լար ըտը։ Ալէմանիանրն Թիւրքիատա պու սուրէթլէ թէրագզը իթմէսի Ռուսիա իլէ Ալէմանիանրն մուգարէնէթինի ինթաճ իթտի վէ Բէթէրսպուրկ զապինէսի պունատան իսթիֆատէ իտէրէք, զահիրէն Ալէմանիայա տօսթ կէօրիւնմէքլէ պէրտպէր, եավաշ եավաշ անատանայի ասպզգահ միլլէյէ սիյասիյէ բրօկրամրնրն թաթպիզի իչուն եէնի եէնի բօլլար օյնամաղա, էնթրիքէր չէվիրմէյէ պայլատը։ Պազան մուհարեպէսի հէնուզ պայանմատան Ռուսիա վէ Ավսթրիա հիւքիւմէթլերի արասրնտա հէյ պիր կէրկինլիք եօգ իքէն, Սբրպլարրն էսքի Սբրպիսթանը իսթիա իթմէյէրինի միթէգզզպ արալարրնտա պիր պրուտէթ հասրլ օլտուգ եավաշ եավաշ իսթիլաֆա միւնէճրը օյտաղ պայլատը։ Պիլաքիա հարպատան էվվէլ Ինկիլթէրրա իլէ Ալէմանիա հիւքիւմէթլերի արասրնտա պազը նօգթայի նազարատան պիր պրուտէթ հիւքմիթրմա իքէն պիլախէրէ միւնասէպաթ քէսպը ստլան իթտի, վէ պազը մէհֆիլին Ալէմանիատան պէքլէտիլի հարաքէթին ատէմը իմրասը ումմէն թէճճհիւրը մուճիպ օլտը։ Իմբէրսթօր պու միւլազաթատան զայէթ մէմնուն զալըպ արթզ Իթիլաֆը Միւսէլլէսին տիսանթիէտէ զալէպ չալճաղրնտա գանի օյմու իքէն, Մ. Բուանգարէնին Բէթէրսպուրկ զիարէթի իմբէրսթօրրն բրօկրամրնը զիյր ու զէպէր էյլէմի։

Մ. Բուանգարէ իլէ Սաղանօֆ արարնտա Պազան մէսէլէսինէն տօլայը իթիլաֆ հասրլ օլտը. եալնըզ Ինկիլթէրանրն վէրէճէյի սօն սէզգիւնէ պէքլէյօրլար իտի։ Մէսէլէնին թանճիլ իթիլաֆը միւսէլլէսին մուվաֆֆագիյէթինի ինթաճ իտէճէկինտէն, Մ. Սաղանօֆ Ինկիլթէրրայա կիտէրէք Բալմօրալատա Սբր Էտուարտ Կրէյ իլէ գուլագ գուլաղա կէօրիւշի։

Ռուսիա Խարիճիյէ նազրրընրն Լօնտրատան մրիֆարէգաթրնտան 24 սաաթ էվվէլ Դարատաղ հուտուրնտա իլք մուհարէպէ Բօբը բաթլայօրը։

ՊԵՏՐԻԿ

ԳԱՎԱՌԻՅՆ ՎԷ ՆԻԶԱՄԱԹ

ԻՏՅՐՀԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷԻ Վ.ԼԱՅԱԹ ԳԱՆՈՒՆԸ ՄՈՒՎԱԶԱԳԱԹ

[Տիւնճի նիւսխէտէն տեվամ]

Մէճալիսը իտարէնին վէզայիֆի

Մատտէ 66.— Մէճլիսը իտարէի վիլայէթ, մէմուրիյն մուհաքէմէսինէ վէ հիւքիւմէթէ այիտ հէր նէվ միւզայէտաթ վէ միւնազասաթը զավանիյն վէ նիզամը մասասուրնա թէվֆիգէն պիլ իճրա լազըմ կէլէն մուգավէլէթրն թասյինը չէրթթինէ վէ վարիտաթը էօչրիյէ վէ ռիւսումիյէնրն զանուն վէ նիղամը մուհիպլինէճ միւզայէտ վէ ինալէսինէ վէ էմանէթտէ զաանլարրն սուրէթը իտարէսինէ վէ մրրի օրմանլարրնտան նիզամը մասասուրնա թէվֆիգէն քէրէսթէ գանունը միւզայէտսինէ վէ հիւքիւմէթէ այիտ քէֆֆիյէթ էմվալը մէնզուլէ վէ զայրը մէնզուլէնին նէզարէթ ու մուհաֆազասընա վէ գայրիսթան մահալլերի թախսիսինէ վէ տէվարիրը մահալլիյէճէ լիզում կէօսթէրիլէճէք ճէտավիլին թէկզիգինէ մէմուր վէ պունլարա զավանին ու նիզամաթրն քէնտիսինէ թէվի իթտի սաիր վէզայիֆ հազզընտա մուգարրէրայ իթթիխազլյա միւքէլլէֆ օրը։

Մատտէ 67.— Մէճլիսը իտարէի վիլայէթ իչպու զանուն իլէ մէճլիսը ումումի վէ էնճիւմէնը վիլայէթէ մէվտու վէզայիֆէ միւտախէլէ իթմէզ վէ ելվիյէ գարար մէճլիսը իտարէսինէն սաորը օյան մուգարրէրաթը լէտէլիյճապ տէրէճէի սանիյէտ թէտգիգ իտէր. մէճլիսը իտարէի վիլայէթ մուգարրէրաթրնրն մերճիի թէտգիգի Շուրայը Տէվլէթ օրը։

Մատտէ 68.—Վիլայէթին չուուպաթ իտարէսինէն իթթիխազ օյանան մուգարրէրաթ ալչինիյէ ալէգասարան թարաֆընտան վուգուզ պուլան իթիրազաթ մէճլիսը իտարէի վիլայէթճէ թէտգիգ վէ մէճլիսը իտարէի վիլայէթ գարարը ալչինիյէ տէ Շուրայը Տէվլէթէ միւրաճաաթ օյունը։

Մատտէ 69.—Մէճլիսը իտարէի լիվա 66ընճը մատտէ իլէ վիլայէթ մէճլիսը իտարէսի իչիւն իրայէ օյնան վէզայիֆի իճրա իլէ միւքէլլէֆ օրը։

Մէճլիսը իտարէի լիվա միւհէմ գազաթ մէճլիսը իտարէսինէն սաորը օյան մուգարրէրաթը լէտէլիյճապ տէրէճէի սանիյէտ թէտգիգ իտէր. մէճլիսը իտարէի լիվա մուգարրէրաթրնրն մերճիի թէտգիգի մէճլիսը իտարէի վիլայէթ օրը։

Մատտէ 72.—Մէճլիսի իտարէ ազաաը գարարընտան մէսուլ օրը։

Մատտէ 73.—Մէճլիսի իտարէ մուգարրէրաթը ալէգասարան թարաֆընտան թալէպ վուգուլունէ սուրէթ իտարը նամըլա պիր չէյ ալընմայարագ մէճճանէն վէ միւսատատագէն իթա օլունը։

Մատտէ 74.—Մէճլիսի ումումի վէ մէճլիսի իտարէ վէ եա ռուսասայի մէմուրլրնի մլքէյէ թարաֆընտան իչպու զանունա թէվֆիգէն իթթիխազ օյանան մուգարրէրաթ վէ թէտասիրին թասլիգ վէ իճրասընա իչգալ միւշքիլաթ վէ եա մուխալիֆէթ իտէնէր հազզընտա մահէլերի իտարէսինէճէ գասպիլի իտիֆանի սահիպ վէզայիֆ հազզընտա մուգարրէրաթ վէ թէտասիրին թասլիգ վէ իճրասընա իչգալ միշքիլաթ վէ եա մուխալիֆէթ իտէնէր հազզընտա մահէլերի իտարէսինէճէ թանզիմ օյանաճագ միզէքքէրէ էն պէօյուք միլքիյէ մէմուրլրնն իչարէթը թահրիրիյէսիյէ լեճիլթթէնիֆ միւտտայիի ումումիլիքէ հապս ճէզասընա պիթթահվիլ տէրհալ իճրա օյունը։

ԻԳԴԻՆՃԻ ԳԵՍՄ

Իտարէի խուսուսիյէի վիլայաթ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱԱԼ

Վիլայէթ

Մատտէ 75.—Վիլայէթ էմվալը մէնզուլէ վէ զայրը մէնզուլէնէ միւթէսարրըք վէ իչպու զանուն իլէ մուսլէ մանտուտ վէզայիֆի խուսուսիյէ իլէ միւքէլլէֆ պիր չախսը մանէվի տիր։ Էմվալը խուսուսիյէի վիլայէթ մահֆուզիյէթ վէ մասունիյէթ իթիպարրյա էմվալը ումումիյէի տէվլէթէնէ մատուտ տրը։

Մատտէ 76.—Վիլայէթին ումուր վէ մէնաֆիի խուսուսիյէսինի թէսվիր վէ մուհաֆազա վէ անը թէմամի վէ թէչխիսէն վէգայիթի իտարիյէ վալիի վիլայէթ իլէ մէճլիսի ումումիի վիլայէթ վէ ենճիւմէնը վիլայէթ տիր։

Մատտէ 77.—Վիլայէթէ մէվտու պիլճիւմէկ ումուր վէ վէզայիֆի խուսուսիյէտէ սէլահիյէթը իճրայէ միւնհասրբէն վալիյէ այիտ տիր։

Մէմուրիյնի խուսուսիյէի վիլայէթին վալիֆէի մէմուրիյէթէրինէ միւթեպիզ սուի հարքէտթաման տօլայը մուհաքմէլերի մէմուրիյնի տէվլէթ հազզընտաքի ուսուլ վէ մուգարրէրաթա թապի տիր։

Վիլայէթի այիս խրտհմաքը մահալլիյի

Մատտէ 78.— Վիլայէթէ այիտ խրտէմաքը մահալլիյէ պէրվէճհի աթի տիր։ 1.—Մէմալիքը Օսմանիյէտէ տէվայիրը տէվլէթճէ կէօրիւլէճէք լիզում իտէրինէ քիւչատ ու թէվիյէսի վէ թամիրի նաֆիա նէզարէթինէ այիտօլանթուրզը ումումիյէտէն մասատա վիլայէթ տախիլինէ մինհասրը օյարագ լիվա վէ գազա վէ նահիյէլերի եէքսիկերինէ բապթ իտէն թրուգ վէ մնապիրին քիւչատ վէ ինչասրյալ թամիրաթը միթէմամիյէտի։ (Կէրէք թրուգը ումումիյէնին, կէրէք թուրուգը խուսուսիյէվիլայէթին չէր վէ գասապալար տախիլինէ թէսաուիֆ իտէն ազամընը ինչա վէ թամիրի տախ նէվլինէ կէօրէ նաֆիա նէզարէթինէ վէ եա վիլայէթէ այիտ տիր։)

2.— Վիլայէթ վարիտաթը ատիյէ վէ ֆէվզվէլատէսինին միւսատատի տէրէճէսինտէ կէօլ վէ պաթաղլըզլարրն իսլահ ու վէթիպսի վէ ղայրը մէմուրը նէհրլերտէն ինհարրն ճէրեյանընը թահվիլ իթմէյճէճ վէ զարարը մէէտի օյմայաճագ սուրէթտէ ճէտվէլլեր քիւչատրյա արազինին իգազաը իչիւն ամէլիյաթը լազըմ իճրասը վէ եախսատ պու ամէլիյաթրն չէրայիթը մախսուսէի նաֆիա իլէ թալիպինէ իհալէսի։

(Տեվամի)

տիճճ նէէրինի, պիրպիրինէ զարը կէչմէյէ ճէսարէթ իտէմէյէրէք, ինթիզարտա զալմըշար իտի։ Կիւնին պիրինտէ ժէնէրալ Մագոնան, բէք ուզագտան տուրպին իլէ պիր զարարթը կէօրիւ, վէ տէրազապ քէշֆ իթտի քի, Ասիճէ նէհրի քէնարընտա օյան Ավսթրիա օրտուսընրն աղըրլըզը Ալէմանիայա տօղրու եօլա բէվան օլմուշ իտի։ Պաիրէթլի ժէնէրալ անի տէ աղնտաը քի, Ավսթրիանրն Թունա քէնարընտա վէ Արչիտուգա Գարլս գօմանտատարընտա օյան պէօյուք օրտուսը Նաբօլէոնտան պօղուլմըշ իտի, վէ Ասիճէ քէնարընտա օյան Արչիտուգա Ճիօվաննի օրտուսը տախի պունտան խապէրտար օլարագ, եավաշ եավաշ բըրթթը թօբլայըպ Թունայա տօղրու պէօյուք օրտույա իմտատա կիտէճէքլէր իտի։ Մագոնան պունը կէօրիւր կէօրմէզ, տօլու տիզկին Բրէնն էօժէնէ գօյուպ, Ալէմանիատա ֆիթթուհաթ վար, իլերի՛ պաղրրը, վէ իքի պաղ գօմանտան էլ էլէ վերեպ վէ իլերիյէ տօղրու գօյուպ, Ավսթրիա օրտուսընրն կէրի չէքիլմէք հարաքէթինտէ օլտուղընը կէօզլերի իլէ կէօրտիւլեր։ Հէմէն կէրի տէօնիւպ, վէ օրտույը գալտրրըպ Ավսթրիալրրը թաագիպ իթտիլեր, վէ Արչիտուգա Ճիօվաննի մայէթինտէ օյան գրրդ սէքիզ պին ասքէրտէն օն սէքիզ պինինի թէլֆ իտէրէք անճագ օթուզ պին ասքէր իլէ, վէ օ տա պիր էյամ Ֆրանսըզլարրն էլլերինտէն գուրթուլպ, Լայպախ վէ Գրաժէնֆուրթ ճատտէտերինտէ Բրինչիբ Գարլյա տօղրը թէվէճճհէհ իտէպիտի։ Պու էնտատ Մարէշալ Մարմոն տախի մայէթինտէ օյան օն իքի պին միճճրրպ վէ պահատար ասքերլէ Տամտաճիայը թէրք իտիպ, Վիէննայա վէ Նաբօլէոն օրտուսընա տօղրու հարաքէթ իթմէքտէ իտի։

եագայա կէչմէյէ պայլատըլար։ Վագրթ ադամ օլմուշ, վէ Վիէննա էհալիսի աթէշ վէ թօգասն դիատէ պու կէչիտէն գօրգմաղա պայլամըշլար ըրը. չինքի պունդն իլէ Վիէննանրն հէր եէրէն իսթիլաթը քէսիլիպ, հիչ պիր իմտատա իսմրա գալմայաճաղրնտան, ճիւմլէսի եէսիր օլաճագլար ըրը։ Արչիտուգա Մագսիմիլիէն կէճէլէյին չէհրէտէն իքի ալայ կրընատիլ ասքէրինի գարյրյա Լէոբօլդթատա կէչիրիպ պունլար սէսսիզճէ Բրանթէրէ կէլտիլէր, վէ միւրաալարը նակէհան Լիւսթհաուզ քէօյ-քինի ալրպ, Ֆրանսըզ թապիալարընը Թունայա տէօքմէք իտի։ Լաքին Ֆրանսըզլար օյանրզ պուլունարզլարընտան, պունլարը եաղմուր կիպի գուրչուն իլէ զարյըլարլար, վէ եանտան տախի Լանտրթասսէտ օյան թապկալար պունլարը տէօյուպ թար ու մար էյլէտիլեր։

Օ կէճէ Ֆրանսըզլար սէրպէսթճէ գարյը եագայա կէչիպ, սապահլայրն քի մայիսին ոն իքինի իտի, Արչիտուգա Մագսիմիլիէն չիսպէտպզ եէսիր օլաճաղընը ֆէհմ իտուպ երքէնլէյին էն մունթէխապ ասքերի պէրպէր ալարագ, եալնըզ ժէնէրալ Օրէյլիի պիր թագըմ չէրիւք ասքերլէ Վիէննայա մուհաֆզզ պրրագարագ Թունանրն սօլունա կէչտի, վէ Թապօր քէօբրիւսինի տախի իմրար իթթիքտէն սօնրա պու քէօբրիւյի լազըմա հավայա աթտըրրը։

Երթէսի կիւնի ժէնէրալ Օրէյլի, Ֆրանսըզլարրն ասքէչինի մէջա իթտիրիպ, էհալինին ըրդ, ճան վէ մալինէ ասգունըլմամագ չարթը իլէ Վիէննայը Նաբօլէոնա թէսլիմ իթտի, վէ մայիսին ոն իչինճի կիւնիւ Ֆրանսըզ ասքերի պու բայթաստա տախի մուղաֆֆէրէն տուխուլ էյլէտի, վէ պու վէճհէլ Նաբօլէոն օթուզ իչ կիւն զարբ-

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱՐՊԻՑԷ

Վէ ՍՈՒԼՀ

ՄՈՒԽԱՍԷՄԱԹԷՆ ԹԱԹԻԼԻ

«Ժէօն Թիւրք» տէյօր քի, կէրէք Պուլկար վէ կէրէք Օսմ. ասքէրի գօմանտանլարը Թարաֆընտան հարաքեաթը թէճավուզիյէտ պուլընըլմայալ հալը հազրը մէվզլարընը մուհաֆազա իթմէք իւզրէ օրտուլարա էմր վէրիլմիշ տիր։ «Լա Թիւրքի»տէ տէյօր քի, «տէվլէթլէր թէքլիֆլէրինին Թիւրքիա վէ Պուլկարիա Թարաֆընտան գապուլ օլընմասը նէթիյէճէսիյլէ հէր իքի Թարաֆ տա մուհասէմաթէն Թաթիլի իչուն էմրլէր վէրէճէք գօտուգարը տուն ազամ Թէէմին իտիյօր իտի։ Պուլկար ասքէրլէրինին կէրի չէքիլմէսի պու խապէրի Թասդիգ իթմէքտէ տիր։»

*** Սատրազամ Մահմուտ Շէվքէթ բաշա տուն Ֆրանսա վէ Ավսթրիա սէֆարէթհանէլէրինէ կիտիպ սուլհ միզաքէրաթը հազրընտա սէֆիրլէրլէ կէօրիշմիշ տիր։

*** Ռեսմի. — Տիւն Զաթալճանտա սիւքիւնէթ հիւքիւմֆէրմա օյմըշ տըր. եալընըզ սօլ ճէնահտա Թանքիմաթլա մէշղուլ օլան սիւշման իլէ Թօր աթէշի Թէաթր իտիլմիշ տիր։ Պու աթէշէ Օսմ. տօնանմասը տախի իշԹիրաք իթմիշ տիր. Պուլայիր ճիհէթինտէ հիշ պիր հատիսէյի հարպիյէ վուգուս պուլմամըշ տըր։ Ասքէրին ահվալը սրհիյէսի մուճիպի մէմնունիյէթ տիր։

*** Տիւն Զաթալճանընն պազը նօգԹալրընտա մուհարէպէ վուգու պուլտըղընը վէ Թօքճըլարընն պունա իշԹիրաք իթմէտիկինէ չէճէն Թիւրք» եազըյօր։

*** Պուլկար զուվվէթինին պէօյիւք գըսմը եօլլարտա խաֆիֆ միւֆրեզէլէր պրազարազ Զաթալճանտան եավաշ եավաշ չէքիլտիկի պիտիրիյիյօր։ Պէլքի պու կէրի չէքիմէյէրինի տազլամագ իչուն Պուլկարլարտան պազը Օսմ. մէվզլարը իւզէրինէ աթէշ այմըշլար տըր։ Տէրգօս ճիհէթինտէ տուն քիչիւք միւսատէմէլէր օլուպ Պուլկարլարտան պազը մագթուլ վէ եարալը տիւշմիշ տիր։

*** Էտիրնէտէն էսիր իտիլպ Սօֆիայա կէօնտէրիլէն Օսմ. զապԹանընընն աթիտէքի լիսթասընը «Միր» նէշր իտիյօր։ Մէվզը գօմանտանը Շիւքրի բաշա, Թօքճը գօմանտանը Իսմայիլ բաշա, երքեանը հարպ միրալայը Ալի Ռիզա պէյ, սիւվարի միրալայը Ազիզ պէյ գայմագամ Ֆուատ պէյ, պէն պայը Բեռզիմ պէյ, եիւզ պայը Բէմզի պէյ, միւլազիմ Էյուպ պէյ վէ Շիւքրի բաշանընն էմր չավուշլարը։

*** «Թէրճէման» կէյէն տալը կիւնիւ Զաթալճատա վուգու պուլան մուհարէպէյի շու սուրէթլէ Թասվիր իտիյօր։ «Սօլ ճէնահտըզ Զազլը քէօյիւն չիմանընա գատար իւլերեյէրէք տիւշմէն իսԹիհքեամարընտան էֆֆի զապԹ իթտի. տիւշմէնին զայիաԹը պիզիմքինէ նիսպէԹէն բէք զիյատ տիր. տիւշմէն ասքէրլէրինին ահվալը մանէվիյէյէրի սարըմըշ տըր։ Ֆիլօմըզ մուհարէպէ զէմանընտա պէօյիւք եարալըզլարտա պուլընմըշ տըր։ Զաթալճա գասապասը օրԹաքինտա, նահէհան իւզէրինէ զըյամ իտէն 30000)) Ավսթրիա ասքէրինի, պիր զարպը տէսԹիլ Բաթիզանտա Թունանընն իքի Թարաֆընտա տաղրիմը, վէ տիկէր զարպը տէսԹիլ տախի, Ավսթրիա մէվլէթի բայրաքընը օյան Վիէննա պէլտէսինի, վէ պու բայրաքտա մէվճուտ օյան պունճա մուհիմմաթ վէ լեվազիմաթը հարպիյէյի զապԹ իւ Թասարրուֆընա կէչիրմիշ օլաբ։

Շիմտի տիւնեանընն էն զանը վէ էն տէհլիքէլի էսլինդ վէ Վակրամ մուհարէպէլէրինի նազլ իթմէզտէն էվվէլ, Իտալիա, Ալէմանիա, Թիրօլ, վէ Լէհ ահվալինի տախի մուխթասարէն պասթ իւ պէյան իթմէք ֆարզ օլուբ։ Մալիւմ տիր քի, Նաբօլէոն Թունանընն սաղ Թարաֆընտան եիւրիւյիւպ, Վիէննայը ալտըզը հալտէ, Ֆրանսըզ ասքէրինի Թունանընն սօլունա կէչիրմէյիպ, Վիէննանընն եօգարլարընտա նէհրը մէզքիւր գըսըսընտա մինտիպ մէվզիլէրտէ արամ իթտիրմիշ իտի։ Ավսթրիա սէրասքէրի Արչիտուգա գարլօ իսէ, քէնտի վէ զիրաէրլէրի Մագսիմիլիէն վէ Լուի Արչիտուգալարընն օրտուլարընը պէրապէր ալարագ ճէմանի 140000 ասքէրլէ, Թունանընն սօլ Թարաֆընա կէչիպ Վիէննայա եազընն Վակրամ սահրալարընտա օրտու զուրմուշ իտի։

Պու ֆասլընն ալԹընճը պէնտինտէ հիքայէտ օյտուզը վէճէլէ, Ավսթրիանընն իքի օրտուսը տահա վար ըսը, պիրինի Իթալիատա, Արչիտուգա Ճիօվաննի գօմանտասընտա, վէ տիկէրի Լէհտէ Արչիտուգա Ֆէրտինանտ գօմանտասընտա։ Իթալիատա Արչիտուգա Ճիօվաննինին օրտուսընա գարը, Ֆրանսըզընն տախի պիր օրտուսը օլուպ. պու օրտու տախի Բրենա էօժէն վէ ժէնէրալ Մադոնալ գօմանտասընտա վէ Լէհտէ տախի Բրենա Բոֆընտա, նահէհան իւզէրինէ զըյամ իտէն 30000)) Ավսթրիա ասքէրինի, պիր զարպը տէսԹիլ Բաթիզանտա Թունանընն իքի Թարաֆընտա տաղրիմը, վէ տիկէր զարպը տէսԹիլ տախի, Ավսթրիա մէվլէթի բայրաքընը օյան Վիէննա պէլտէսինի, վէ պու բայրաքտա մէվճուտ օյան պունճա մուհիմմաթ վէ լեվազիմաթը հարպիյէյի զապԹ իւ Թասարրուֆընա կէչիրմիշ օլաբ։

*** Էտիրնէտէն կէլէն իլք խապէրլէրտէ Օսմ. ասքէրլէրի արասընտա 64 Ալէման զապԹ պուլընտըզը պէյան իտիլմիշ իտի իսէ տէ, Սօֆիատան 29 մարտ Թարիխիյլէ չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆտան Մ. Վակնէր վէ Մ. Թոմա նամընտա էտիրնէտէ անճագ 2 Ալէման միրալայը պուլընտըզը անլայըլմըշ տըր։

*** Զէքի բաշանընն եէրինէ էվվէլճէ Տիվանը Հարպ բէխսի օյան Իսմայիլ Քեամի բաշա ուճում էրքեանը հարպ ըրյասէԹի վէքեալէԹինէ Թային օլընմըշ տըր։

*** Իզմիր Ռում մէԹրօբօլիտինին էվվէլքի կիւն ագամ էվվէլ կիԹտիկի սրրատա պիր հիւճումէ մարուզ զալտըզընը «Օսմ. Լոյտ» եազըյօր։

ՍՈՒԼՀ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

«Ժէօն Թիւրք»ին պէյանընա կէօրէ, հէր իքի մուհարրիպ Թարաֆընը չարԹալրը Թէայիւն իթտիքաէն սօնրա, հիւքիւմէթը Օսմանիյէ սուլհընը ագտը իչուն ըէմի մուրախխաս օլմագ իւզրէ Հազրը վէ Բէյհտ քաալարը իլէ Ճավիտ պէյի Թային իտէճէք տիր։ Օսման Նիզամի բաշանընն մուրախխաս Թային օլընմասը մէմուլ այյրի իսէ տէ, Բօսնա Օսմ. սէֆիրի Նապի պէյին տախի մուրախխաս Թային օլընմասը միւհԹէմէլ տիր։

*** Տէվլէթլէր Շգօտրայա վէ տուլյունը ուճումիյէ մէսէլէսինէ տաիր օյան նօգԹալը նազարլարընը սուրէԹը գաԹիէտ պիտիրտիքտէն սօնրա, միւԹէֆիզլէրին բէսմէն ճէվապ վէրճէճէքլէրի Թէէմմն օլընմագտա տըր։

*** Սիասի մէհաֆիլտէ Թէէմմն օլընտըզընա կէօրէ, մուզաքատէմաթը սուլհիյէ պիր հաֆԹայա գատար խիթամ պուլապիլճէճէք տիր. չեյլէ քի բէմմ սուլհ միւզաքերաթը էն կէճ պիր այա գատար խիթամ պուլապիլսին։

*** Եօգոբղըմըզ վէճհլէ մալիյէ միւշավիրի Սըր Գրաուֆօրտ պու հաֆԹա վէ եա սալը կիւնիւ Բարիզ կիտէճէք տիր։ Մուսմիլեյհ պէմնէսիմլել մալիյէ գօմիսիօնընտա Օսմ. նօգԹաի նազարընը՝ Ճավիտ վէ Բէչիտ Սաֆվէթ պէյլերէ միւտաֆէա իտէճէք տիր։

*** Գէօյիւք տէվլէթլէր՝ միւԹէֆիզլերին ճէվապընը բէմմն Թէպիրդ իթտիքաէն սօնրա, Գապը Ալինին ճէվապի նօԹասը իլէ միւԹէֆիզլերին ճէվապընը մուզայէսէ իտէճէք վէ իտինիլէն ֆիքր իւզէրինէ նօգԹաի նազարընը իքի մուխասիմ Թարաֆա գապուլ իթտիրմէք իւզրէ Թէչէպիւստէ պուլընմագ տըր։ Սուլհ միզաքերաթընա պէօյիւք տէվլէթլէրին Թէչէպիւսինտէն սօնրա պաշլանմագընը «Թասվիրը էֆքեար» եազըյօր։

*** ՄիւԹէֆիզլեր ճէվապի նօԹալրընա պագը եէնի Թասարիպ իլավէսի արզուսընը ըզհար իթմիշլեր տիր. պու սէպէպլէ նօԹանընն տէվլէթլերէ Թէպիրի եէնի պիր Թէեիրէ օղրայագընը Սօֆիատան պիտիրիրիմիշ տիր։

*** «Բէչ» կազէթասը Ֆրանսանընն Թիւրքիա Թարաֆընտան Թազմինաթ իթտիքաէն սօնրա, Գապը Ալինին ճէվապընը մուզայէսէ իտէճէք վէ իտինիլէն ֆիքր իւզէրինէ նօգԹաի նազարընը իքի մուխասիմ Թարաֆա գապուլ իթտիրմէք իւզրէ Թէչէպիւստէ պուլընմագ տըր։ Սուլհ միզաքերաթընա պէօյիւք տէվլէթլէրին Թէչէպիւսինտէն սօնրա, միւԹէֆիզլերին բէսմէն ճէվապ վէրճէճէքլէրի Թէէմմն օլընմագտա տըր։

*** Սիասի մէհաֆիլտէ Թէէմմն օլընտըզընա կէօրէ, մուզաքատէմաթը սուլհիյէ պիր հաֆԹայա գատար խիթամ պուլապիլճէճէք տիր։ Չեյլէ քի բէմմ սուլհ միզաքերաթը էն կէճ պիր այա գատար խիթամ պուլապիլսին։

*** Եօգոբղըմըզ վէճհլէ մալիյէ միւշավիրի Սըր Գրաուֆօրտ պու հաֆԹա վէ եա սալը կիւնիւ Բարիզ կիտէճէք տիր։ Մուսմիլեյհ պէմնէսիմլել մալիյէ գօմիսիօնընտա Օսմ. նօգԹաի նազարընը՝ Ճավիտ վէ Բէչիտ Սաֆվէթ պէյլերէ միւտաֆէա իտէճէք տիր։

*** Գէօյիւք տէվլէթլէր՝ միւԹէֆիզլերին ճէվապընը բէմմն Թէպիրդ իթտիքաէն սօնրա, Գապը Ալինին ճէվապի նօԹասը իլէ միւԹէֆիզլեր

ՐԷՇՏ ՍԱՖՎԷԹ ՊԷՅԻՆ
«ՄԱԹԷՆ»Է ՊԷՅԱՆԱԳԸ

Միւսաֆէտի Միւլիւէ էֆմիյէթի թարգմանութեան Բարիզէ իրամ իսիլմիշ օրան Մալիյէ նէզարէթի գալէմը մախսուս միւտիրի Բէյնա Սաֆվէթ պէյ, հարպ նէթիճէսի օլարագ մէվզուը պահս օրան մէսաիլը մալիյէ հագգընտա «Մաթէն» կազէթասընա չու պէյանատա պուլունմը տը։ Սը էտուարտ կրէյ կէյէն կիւն ավամ գամարատնտա էմ ինկիլիթերրա Խարիճիյէ նազրը վէ էմէտ սիւքէրա գօնֆէրանսընին բէյիսի օրգիթը։ Պէյանատա պուլունտը ազգատ միլիթէֆիգէրին իսրարը նէզիհէսի օլարագ Թիւրքիատա Թային իսիլէճէք խաթթը հուտուտրն Սթանպոլ վէ Պողազլար մէսէլէսինի մէվզուը պահս իտէճէք պէր մահիյէթաէ օլտուղընը վէ եալատ հարպ Անատօլը մէսէլէսի դուտուր էյլէյէճէք տէրէճէսէ, տիւվէլը մուազզամանն մէսէլէսէ տօղրուտան տօղրույա ալեգատար իմիշ կիպի միատանէլէ իտէճէլէրինի սէօյլէմիշտի։ Սը էտուարտ Կրէյ պու պէյանաթը էտանընտա հէր տէրլիւ ինթիմալթը նազարը ինթիպարա ալմըշտը։ Սը էտուարտ Կրէյ տիւվէլը մուազզամանա Անատօլընն Թահքիմ վէ Թազվիյէսի արզու իսիլիկինի, պունդն իշիւն չէրանիթը սուէյշէնն Թիւրքիայա եէնի պէր Թազմ թէսհիւսատը մալիյէ Թահմիլ իտէճէք սուրէթաէ օլմամասը լազմ կէլտիկինի վէ Իմրօզանն միւթէֆիգէրէ սրրատա միւթէֆէիգէրին իսրարը նէզիհէսի օլարագ Թիւրքիատա Թային իսիլէճէք խաթթը հուտուտրն Սթանպոլ վէ Պողազլար մէսէլէսինի մէվզուը պահս իտէճէք պէր մահիյէթաէ օլտուղընը վէ եալատ հարպ Անատօլը մէսէլէսի դուտուր էյլէյէճէք տէրէճէ, տիւվէլը մուազզամանն մէսէլէսէ տօղրուտան տօղրույա ալեգատար իմիշ կիպի միատանէլէ իտէճէլէրինի սէօյլէմիշտի։ Սը էտուարտ Կրէյ տիւվէլը մուազզամանա Անատօլընն Թահքիմ վէ Թազվիյէսի արզու իսիլիկինի, պունդն իշիւն չէրանիթը սուէյշէնն Թիւրքիայա եէնի պէր Թազմ թէսհիւսատը մալիյէ Թահմիլ իտէճէք սուրէթաէ օլմամասը լազմ կէլտիկինի վէ Իմրօզանն միւթէֆիգէրէ սրրատա միւթէֆէիգէրին իսրարը նէզիհէսի օլարագ Թիւրքիատա Թային իսիլէճէք խաթթը հուտուտրն Սթանպոլ վէ Պողազլար մէսէլէսինի մէվզուը պահս օրան մէսաիլը մալիյէ հագգընտա «Մաթէն» կազէթասընա չու պէյանատա պուլունմը տը։ Սը էտուարտ Կրէյ տիւվէլը մուազզամանն գարարը Իմրօզանն ինալ իտէճէք օլանլարա միւրաճաաթ իտէճէկիմ։ Ֆրանսա, սէրմայէլերի վէ Թէչէպիւսաթը իգթիսատիյէսի հասէպլիյէ, պիրինճի տէրէճէսէ միւրաճաաթ իտէճէկիմիզ տէվլէթլերէն օլաճագ տը։ Բարիզին էն ճիտատի մէհաֆիլի մալիյէսի պէզէ միւզաէրէթ իտէճէքլերինի վատ ինթիյլեր տիր։ Ֆրանսա հիւքիւմէթի տէ պու ճիհէթի ալէնէն պէյան էյլէմիշ տը։ Մ. Պարթու վէ Սը էտուարտ Կրէյ Անատօլունին Թէզագզրյթը իգթիսատիյէսինէ աթի ինթիքլերի ազիմ վէ սամիմի էհէմմիյէթի իլգիա ինթիմէմիլեր տիր։ Անատօլուտա էլեէմմ հէման Ֆրանսանին տէօրթ մրալինէ մուատիլ վէ զայէթ ազ իմտի իտիմիշ 1,750,000 քիլօմէթրօլզ արազիմիզ մէվճուտ տը։ Իգթիսատէն վէ մալէն իճրասը Թասավվուր իտիլէն չէյլերին ումումի բրօկրամը 17 յուլավար Թարիխլի միւէթէրեք նօթատա, ամը այն 30ընտա Թիւրքիա Թարաֆընտան վէրիլէն ճէվապատա վէ Սը էտուարտ կրէյին խրատա ինթիքի նուինգտա մինատերճ տիր։ Մէզգիւր նօթատրտա վէ նուինգտա մէսայիպի հարպին Թամիրի վէ մէմլէքէթին մէնապիի վարիտաթը Թապիյէսինին մէյտանը իսթիֆատէյէ վազը զըմնընտա տիւվէլի մուազզամանին հրսիյաթը խարխանէսի օնէնտ ինթիխատ իտիմէքատ տիր։ Էլեէվմ կէօրիւք, եէնի ինհիսարլար, Օսմ. Թէքէալիֆ գավանինինին եճնէպիլերէ տէ Թաթպիգի, Թաֆիյէտ հիսապ իսթիդրազը վէ հուզուզը տիւվէլէ միւսթէնիտ Թիճարէթ մուահէտելերի մէսէլէլերի մէվզուի պահս տը։ Պիզգաթ միւթէֆիզլերին մենաֆիի սարիհսը իսթիզպատա միւնասէպէթը սիյասէրի տօսթանտ վէ եախտ հիշ օլմազտա բէվզրէթը իգթիսատիյէ սամիմանտ բէրվէրտ ինթիմէկի մուգթազի տիր։ Իգթիսատի պիր Ալտա Լօրէն պուլունտրմագ մասրաֆընտ ուղուն միւտատէ գաթլանանագ պիր Պոգան տէվլէթի կէօրմէյօրըմ։ Զայրը մէմուլ պիր մուզաֆֆերիյէթին վէրիկի նէյվէ, Թիւրքիանին պու կիւնքի ֆէլաքէթլերինէ բաղմէն իհմալ իտիլէճէք պիր միլլէթ օլմասը ալտընտա մէսաիլ մէսաիլ ինինգ ունութարբրյօր։ հալը հարպ հիտատէթ զէմանը տը։ ումումի վէ մասգուլ մուգարբրէտաթ ինթիխաղը, իշիւն հիտատէթ վէ ինթիքասը պրագմալը տը։»

Մէճլիսը Վիհրէլմ տիւնքի իճթիմանընն ուղուն զըսմընը սուլհ մէսէլէսինէ Թախսիս ինթիմ տիր։ Սատրազամ բաշա՝ Ավսթրիա վէ Ֆրանսա սէֆիրլէրիյլէ օլան միւլագաթընը պիլտիրմիշ տիր։ միւթէֆիզլերին տէվլէթլերէ վէրէճէքլերի ճէվապընն Թէէսիւրինէ վէ պու Թէէսիւրին սէպէպի իսէ Շեզտարանընն տիւտիկինի կէօրմէք արզուսընտան իլերի կէլտիկինէ տարր Օսմ. սէֆիրլէրինին Թելեկրաֆիպը օգուտմըշ տը։ Նազրլար՝ Օսմ. մուրախխասլարընա վէրիլէճէք սիյասի, սէվգիւճէյ, վէ մալիյէ Թալիմաթլարընին իհզարըյլա մէշղուլ օլմըշ տը։ Մէճլիս սօնրա ումուրը մալիյէ իլե տէ մէշղուլ օլմուշ տը։ Մալիյէ նազրը պազը ավանսլար իճրասը իշիւն մուԹէլիֆ պանգալարլա իճրա օլնան միւզաէրաթտան մէճլիսի խապէրտար ինթի։ Նազրլար՝ պատէհու տախիի վէ Անատօլու ըսլանաթյլա մէշղուլ օլտուշտան սօնրա ումուրը ճարիյէյի տէ Թէմմիյէթ ինթիմ տիր։

Մաէմուրտ Շեվքէթ Բաշա՝ տիւն տահրէի հարպիյէ յէրէ միւտիրլերիյէ Թիւրքիս-Պուլկարիա միւթարգպէլ հուատուտընն սաքէրի նօգթահ նազարընտան միւզաքէրլէտ պուլունմը տը։

Պանգ Նահիսնալ տը Թիւրքի միւտիրի Մ. Քինկամ սուլհտան սօնրա Պանգանն վէրէճէկի ավանատ տարր տիւն Մալիյէ նազրբրյա կէօրիւշմիշ տիր։

Թէքիրտաղ մութէսարրքը Հիւմնի պէյ՝ Այտըն միւթէսարրքիզընա Թային օլնըմը տը։

ՀԱՐՊԻՑԷ նէզարէթինէ տիւն միւթէահհիլրէ 95000 Լ. Օ. Թէվզի լտիմիշ տիր։

ԻԹԱԼԵԱՆԼԱՐԸՆ Թարագլուտա կիրտիքլերինէ պաղնտաքի ֆէտի ենրթըզ Օսմ.լար ալլյինէտ Թահզիրէտ պուլընտան վէ սօնրա ճասուտզգ իտուպ ինթանլարընն խրամէթինի գապու իմէքլէ ինհամ օլնարագ, ճինայէթ մահքէմէսինէ տավասը պագրլմագտա օլան մահալը մէդգիր լութֆնաք ադա միւլազիմի Սալօմոնընն Լօզան ահանամէսինին ագիվա Թեալլիւգ իտէն մատատէի մուճիպնէճէ տիւն սեպէսէթ պրագզլմը տը։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐ, Մուսուլ, Պէյրութ վիլայէթլերինէտ կէօյա պազը կէօնա իդԹիչարթը Թէհատիսինէ տայիր շայի օլան բիվայաթ քէլլիյնն ալ ու էսասատան արի օլմաղա բիվայաթը մէզգիրբեյի պահչ օլընան սէլահիյէթէ պինանէն Թամէն վէ գաթիլն Թէզգիպ իտերիզ։

(Օսմ. ագանը)

ԹԱԴՍԻՄ պաղէէսինին մուամէլէի Թահրիրիյէտի իքմալ օլընըպ, մալիյէ նէզարէթի՝ ավանս սուրէթիյէ պու սաԹընան 200,000 լիրա ալմըշ տը։

ՄԱՀՊՈՒՍԼԱՐՏԱՆ միւնասիպ օլանլարընն մուհաֆազա ալթընտա օլարագ հիւքիւմէթ վէ պէյտիրէյէ տիտ ինչաաթ վէ ամէրիյաթտա իսթիխամարը միւնասիպ կէօրիւլիպ, պու գապի մանպուտարընն ֆիքրարլարը վուգուրինտէ մէսուլիյէթը գանունիյէ մուհաֆզըլարա Թահմիլ իտիլէճէի տիկինի ունութարբրյօր։ հալը հարպ հիտատէթ զէմանը տը։ ումումի վէ մասգուլ մուգարբրէտաթ ինթիխաղը, իշիւն հիտատէթ վէ ինթիքասը պրագմալը տը։»

Մէճլիսը Վիհրէլմ տիւնքի իճթիմանընն ուղուն զըսմընը սուլհ մէսէլէսինէ Թախսիս ինթիմ տիր։ Սատրազամ բաշա՝ Ավսթրիա վէ Ֆրանսա սէֆիրլէրիյլէ օլան միւլագաթընը պիլտիրմիշ տիր։ միւթէֆիզլերին տէվլէթլերէ վէրէճէքլերի ճէվապընն Թէէսիւրինէ վէ պու Թէէսիւրին սէպէպի իսէ Շեզտարանընն տիւտիկինի կէօրմէք արզուսընտան իլերի կէլտիկինի տարր Օսմ. սէֆիրլէրինին Թելեկրաֆիպը օգուտմըշ տը։ Նազրլար՝ Օսմ. մուրախխասլարընա վէրիլէճէք սիյասի, սէվգիւճէյ, վէ մալիյէ Թալիմաթլարընին իհզարըյլա մէշղուլ օլմըշ տը։ Մէճլիս սօնրա ումուրը մալիյէ իլե տէ մէշղուլ օլմուշ տը։ Մալիյէ նազրը պազը ավանսլար իճրասը իշիւն մուԹէլիֆ պանգալարլա իճրա օլնան միւզաէրաթտան մէճլիսի խապէրտար ինթի։ Նազրլար՝ պատէհու տախիի վէ Անատօլու ըսլանաթյլա մէշղուլ օլտուշտան սօնրա ումուրը ճարիյէյի տէ Թէմմիյէթ ինթիմ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մէճլիսը ԽԱՍՍԸ միւնքի իճթիմանընա, Բաթրիգ Ս.ընն պիր կիւն եվվել Սատրազամ բաշայա Թագիմ ինթիյի Ատանա վէ Մուշ Թէլէկրաֆիպը մէվզուը պահս օլարագ, Տախիլիյէ նազրընա՝ Թաշրալարտա լազմ կէլէն եմիրլերի վերմէսի վէ ասայիշին հիշ պիր վէճհիվ իհալա օլընմամասը իշիւն իյնագ իտէն Թէպլիղաթը իճրա էյլէմէսի Թավսիյէ օլընմը տը։ Մէզգիր Թէլէկրաֆիպը տիւն ագշամ էրմէնիլեր իւե մէսքիւն օլան վիլայէթլերէ քէշրեէ օլընմը տը։

Պու սապահ նէյր օլընան պիր իքի էրմէնիճէ կազէթալարտա Խարբուրդ վալիսի ճէմալ պէյին մէմուրիյէթինէն չըգարըլմըզընը օգունմը տը։ Պէօյլէ պիր հավատիսէ Թիւրքճէ կազէթալարտա Թէասատիւֆ իսէմէտիկիմիզտէն եանը օլտըզընա ինթիմալ վերիյօրզ, վէ էհալինին հէր սընըֆտան սէվիրմիշ օլան ճէմալ պէյ կիպի միւգթեարը պիր վալինին Թէպտիլինէ հիշ պիր սէպէպ կէօրմէյօրզ։

Դ.Պիրլէրին կէրէք պուրատա վէ կէրէք Թաշրատա ասքէրլիքտէն միւսԹեանա ԹուԹըլմասը հագգընտա, Շուրայի տեվլէթ գարարը իլե իրատէի Սէնիյէ սուտուր ինթիմ օլտըզը Թիւրքճէ կազէթալարտա օգընմամըշլա, պու պապտէ գաթի պիր ֆիքիր բէյտա ինթիմէ իչին իրատէի Սէնիյէնին Բաթրիգիանանիյէ Թէպլիղինէ պէքլէմէք իյնապ իտէր։

Էմիրնէ առաջնորդը Տ. Ղէոնդ Վ.ատն, սաղ սէլիմ օլտըզընա տարր քէնտի այիլէսինէ Ֆիլիպպէն պիր Թէլէկրաֆ վիւրուտ ինթիմ օլտուղընը տիւն եազմըշ իտիք։ Բաթրիգիանէ պու պապտէ հէնուզ պիր մալիւմաթ ալամամըշտը։

Մէճլիսը ՈՒՄՈՒՄԻ բուհանի ազասընտան գուրա իլե Թաթիլ օլընան 4 քէշինին եէրինէ եէնիլէր ինթիխապ օլընըպ, պունլարտան Յինին ինթիխապը կէչէն հաֆթա իճրա իտիրմիշ վէ 4ինճինին ինթիխապը տա տիւն իճրա օլընըպ, Տ. Գրիգորիս Մ. Վ. Պալաքեան 56 քիլիսէն 43ինին բէյնի գազանմըշ տը։

ԿՐՕՆ. ԺՈՒԼՈՎ Մովսէս Մովսէսեանընն Սրբուհի իլե իզտիվաճընը ֆէսխ իտէրէք, երքէյէ Թէքբար էվլէնմէյէ մուատատ ինթիմշ, գարը տա քիլիսէ մունասէպաթընտան մահրում իտիմշ տիր։ Քէզա Գէորգ Պետրոսեան իլե Հայկանույշ իզտիվաճը ֆէսխ օլընըպ, երքէյէ Թէքբար էվլէնմէյէ մուատատ իտիմշ, գարը տա քիլիսէ մունասէպաթընտան մահրում իտիմշ տիր։

ՄՈՒՇՏԱՆ իշար օլընըզընա կէօրէ, էրմէնի էհալիսի էքէյիճէ սէֆալէթ տուէար օլմըշ տը։ Պու սէնէ զըշ մէվսիմի ուզուն սուրիպ, սօղուգ զէրտան 20 աէրէճէ աշաղը տը։ Մանը հալին իպթիալարընտա 2 կիւն չիտէթի եաղմուր եաղմըշ, չիֆթիլեր չատուգ իլգ պահար պէյէճէյնին մէմուլ իտէյօրլար իմիշ։ Պիր չոգ քէօյլեր քէնտի հավալարընը քէմէք մէճպուրիյէթինէտ տուրէր Իլգ պահար պիր ազ տահա կէճիքրսէ էհալիյէ սէֆալէթէ տուէար օլաճագ տը։ Մուէրրն Առնիշ քէօյիտէ Վէնտիկ Մխիթարեան մրաբանութիւնքարաքցուտան կէճելի պիր մէքթէպ ինչասը իշիւն 2000 լիրա թալսա օլընմըշ տը։ Պու Թէլէպպէս պահա չըգարտա Մուշ էհալիսի ֆէվզէլատ մէմուրն օլաճագ տը։

ՎԱՆՏԱՆ իշար օլընըզընա կէօրէ, Խրիմիթիյան վէ Իսլամ էհալիսի պէյնտանքի իսթիլաֆը պէրթարաֆ վէ ինթիլաֆը Թէէսիս էյլէմէք իւզրե Վանտա պիր զամիսօն Թէզքիլ օլընմըշ տը։ Պու զամիսօն առաջորդը վէ մուֆթինին Թահրը բրյասէթինատ ադտը իճթիմա իտէճէք տը։ Զամիսօն ազալարը Սէրվէթ պէյ, Թէվֆիզ պէյ, Աղա պէյ վէ Հիքմէթ էֆ. Էրմէնիլերատն Գալուստ Ճիտէէան, Աւետիս Թերզիպաշեան, Արմենակ Մերզախանեան վէ Գէորգ Ճիտէեան էֆ.լեր Թային օլընմըշլար.տը։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ օրացոյցընին նիհայէթինատ Թարիխ այիտ օլան զըսմընտա պիր Թասատիւֆ իճրասը Տ. Վահրամ Ս. Թարաքճեան կրօն. ժողովա Թէքլիֆ իտիլմիշ օլմաղա, մէճլիս պու Թասատիւֆը պիլդապուլ Երուսաղէմ եազմաղա գարար վերմիշ տիր։

ՊԻԹԼԻՋՏԷ Տեառնդառաջ կիւնիսիլան պօղալիմագ ատէթի օլարընընտան, պու սէնէ մուհարէպէ տօղայրը իլե մբէլլիմ նէթիճէլերէ սէպէպ օլմամագ իչիւն, տէլլալար մարիֆէթիյլի սիյան աթըլմագ մէն իտիլիթիյի էհալիյէ իսթար իտիլմիշ վէ հագիգաթէն օ կիւնիս մուսլման վէ իսրխարիյան էհալիսի սիյան աթմայրպ, անճագ չբրա եաղըմըշ օլարընընտան, վալի մէմուրիյէթինի առաջնորդա պէյան ինթիմշ տիր։

Պիթլիզտէ տախէ պու սէնէ չօգ գար եաղարընընտան, էհալի զարուրէթ իչինատէ տիր։ Հայվանաթըն եէյէճէյի օլան օթ վէ սայրէթ ֆէվզէլատէ ֆիյաթլանմըշ օլմաղա, հայվանաթա նէ եէյէճէք վէրիլէճէյի պիլինէմէյօր։

Թիրճարտան Իբրանոսեան էֆ.ընն զէվճէսի Տիկին Մաքրուհիյէ Յինճի բիւբպէտէն Շէֆագութ նիշանը իհսան պույրուլմըշ տը։

ԷՎՎԷՍ

ԾԱԳԱՔ

ԹԻՐԻՆԿԻՆ

ԾԻՍԱԳԼԱՐԸ

ՏԱՀԱ ԱԼԻԱ ՏԸՐ

ՖԷՎԴԻԼԱՏԷ ՖԷՏԱՌԵՏ ՐԼԸԳ

ԹԻՐԻՆԿ

ԳԱԼԱԹԱ

ՍՕՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՊԱԼԴԱՆ ԻԹԹԻՖԱԳԸ ՎԷ ԱԼԷՄԱՆԻԱ ՐԱՑԹԵԹԱԿ ՄԵՃԼԻՍԻ

Պերլին 3 ապրիլ.— Բայիրթակ մճլիսի պիւտճէ գոմիսիոնը՝ խարիճիյէ պիւտճէսինի միւզաքերէ իթմիշ տիր։ Խարիճիյէ միւսթէշարը Մ. Եագօվ Պալգան հարպընա տայիր մուհթէլիֆ իսթիյդանլարա ճէվաղ վերմիշ տիր։ Միւմաիլյէ Պալգան իթթիֆագը նէ սուրէթլէ վուգուս պուլսրընընա տայիր մալիւմաթ վերմիշ վէ «Իվվէլճէ ումումի պիր իթիլաֆ մահիյէթինի հայիզ օլան պու իթթիֆագընն պիլախէրէ Թիւրքիանին իշիւրաքը իշիւն ճէվապը բէտաէ պուլունմասը արբի Պալգան տէվլէթլերինէ միւնասիբ գալսընընը Ալէմանիա վէ Էվրօբասա հասը իթթիկ թէէպիրանէն պահս իտիրէք տէմիշ տիր քի։

«Պալգանլարտա հարպընն արիֆէսինէ գատար ումումի պիր իդթիշտանա գօրգումատա իտի վէ հարպ սայիր միւթէֆիզլերին արգուլարընա բաղմէն Գարատաղին իլերի աթբլամասընա պաշլատը»։ Պատէհու Մ. Եագօվ հարպընն մուխթէլիֆ սաֆիլարընտան, պիլխասա սթանպուլ ֆօրմիլինին թէրքիյէ օնուն եէրինէ հարպընս մէվզաի պիր հալտէ գալմասը պիլիրնն տէվլէթլեր թարաֆընտան գապու օլընմըզընտան պահս իթմիշ տիր։ Մուամիլյէ պիլխասա Արնավուտլուգ մէսէլէսինէն պէր թաֆսիլ պահս իթմիշ օլուպ, պունտա Ալէմանիա տիրլիսմասընին տայիմա Ալէմանիա միւթթէֆիգլերի թարաֆընը թուԹուղընը վէ Ալէմանիա նիմայիրը պարիյէյէ իշիթրաքա հազըր օլտուղընը Ավսթրիայա պիլտիրմիկինի սէօյլէմիշ տիր։ Գարատաղին իսրարը հալտէ պու մէսէլէնին ալաճաղը վավիյէթէ կէլինճէ, Մ. Եագօվ Արնավուտլարա մէսքիւն օլան Շեզտարանընն հէր հալտէ Արնավուտլուղա պրագզլաճաղընա տեվլէթլերճէ իթիլաֆ հասը օլտուղընը սէօյլէմիշ տիր։ Պուլգարիա-Ռումանիա իսթիլաֆընա կէլինճէ, Մ. Եագօվ պու խուսուսա տայիր հիշ պիր թաֆսիլաթ օլմատընընը վէ Ալէմանիանընն Ռումանիա թալէպլերի թարաֆընը իլիթիզամ իթթիկինի պէյան իթմիշ տիր։

«Պատէհու Քեամիլ բաշա գապինէտինին տիւշմէսինտէն էվվել Պալգանլարընն միւշթերէք նօթատան պահս իտէրէք տէմիշ տիր քի, «Պու գատար մաղուսպիյէթլէրէտէն սօնրա, Թիւրքիա իչիւն միւմքին օլանըն Թէէմին օլընմասը լազըմ իտի։ Պիր միւտատիթտէն պէրու ահվալը իգթիսատիյէ հագգընտա մրզագէրթաթա պաշլանմըշ տը։

«Բուսիանընն թէլպինաթըյլա տեվլէթլեր թարաֆընտան թէՀլիգ իտիլմիշ օլան Մահա-Էնօս խաթթը զաթէն Թիւրքիա թարաֆընտան գապուլ օլընմըշ տը։ Միւթթէֆիզլեր տեվլէթլերին թեվասսութ թէՀլիգինէտ հնուզ ճէվապ վերմիշ տիր։ Տեվլէթլերին սուրէթի հալինի տերեօտէ իթթիքլերի Ատալար մէսէլէսի բէք մուհիմ միւշքիլաթա մէյտան վերմիշտիր։ Ալէմանիա, պու մէսէլէնին Թիւրքիանընն Ասիա միւսթէմլիքաթընընն միւմքին օլտուղը գատար զարարլանմատան հալինի վէ պու միւսթէմլիքաթա կէլինճէ, Ալէմանիա պունտա սթանպուլ մուհաֆազասընը արզու իթմիշտիր։ Զանագալէ մէսէլէսի իսէ, չիմտիյէ գատար հիշ պիր հիւքիւմէթ թարաֆընտան գուրճանամըշ տը։

Պատէհու խարիճիյէ միւսթէշարը վէքիլի Մ.Զ.մէրման միւթթէֆիգլերինտատյունը ումումիյէյէ իշթիրաքարընա տարր իթթիլաֆ մալիւմաթ իթմիշ տիր։ Լօնտրա սիֆէրասը զարէն պու խուսուսա իթիլաֆ իթմիշ օլուպ թէֆէրրուաթը իսէ պէյնէլմիլելի պիր գամիսիօնտա զարարլաշաճագ տը։ պու գամիսիօն Բարիզտէ իճթիմա էտէճէք տիր։ Եազընտա Ֆրանսա հիւքիւմէթի պէօյիւք տեվլէթլեր սէֆիրլերիյլէ միւշավիրէյլէ պաշլայաճագ տը։ պու գամիսիօնա Օսմ. տույունը ումումիյէսի մուրախխասլարը վէ մալիունը տախի իշթիրաք իտէճէքլէր տիր, զանգի օլընաղ արազիտէ իրթէքազ իտիլէն միպալիմ կէլինճէ, պունտա պազը միւպալաղալար վուգու պուլմըշ իսէ տէ ճիտտէն վուգու պուլանը տախի մուճիպի թէէսիւֆ տիր։

Ալէմանիա հիւքիւմէթի պիթիւն պու կիպի հարաքէաթը Պալգան միւթթէֆիգլերինէ պիլտիրմիշ օլուպ, պու կիպի իֆրաթ մուամէլէլերէ խրիամ վերիլմէսի իչիւն էլինէն կէլէնի եաքմըշ տը։ Պունտան պաշգա ինկիլիթերրա հիւքիւմէթինէ տախի միւրաճաաթ իտէրէք, Պալգան հիւքիւմէթլերի նէզարինտէ այնը թէչէպպիւսատ պուլունմասընը տախի թալեպ իթմիշ տիր։

ՀԱՐՊԻՑԷ ՆԷԶ.ՏԷՆ.— Մէվզրի միւնազասատա պուլունտրը էվվելճէ իլան իտիլէն էթատէն սրզրը էթինին պէհէր քիլսը 6 վէ գօյուն էթինին պէհէր քիլսը 8 ղրշ. վէ պէշ եիւզ պին քիլսատամանը պէհէր քիլսը 18 բարա ֆիյաթլա թալիպլերի էօհտէսինատ տիր։ Թէնզիլաթ իճրասընա իթայէ թալիպ օլանլար մարտը 23ինճի ճումա էրթէսի կիւնի զէվալի սաաթ 2ատ Հարպիյէ նէզարէթի միւպայաաթ գոմիսիօնընա միւրաճաաթ էյլէմէլերի։ 3—2

ՍԱՐՐԱՖԻԵԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

1913, Մարտ 22/4 Ապրիլ

	Ղրշ. բբ.
Օսմ.իւնիֆիյէ ոսկեամաք.	94.15.—
» » էն եիւքսէք	94.37.—
» » էն աշաղը	94.15.—
» » պու սպհ.տէրլ.ք.	94.17.—
Բուսիլի Շրմէն.ոսկ.գաբ. ֆր.	190 25.—
» » էնեիւքսէք »	192.75.—
» » էն աշաղը »	190.25.—
» » պու սպհ.տէրլ »	190.75.—

ՄԸՍԸՐ ՎԷ ԷՃՆԷԳԻ ՖՕՆՏՕԼԱՐԸ

Գրէտի Ֆոնս.	Էժիբա 1886	Ֆր.	340.—
» »	» 1908	»	278.50
» »	» 1911	»	268.—
Պանգ Նասիոն.	Կրէս 1880	»	427.—
» »	» 1904	Լ.Օ.	5.08—
Լավրիսմ մասէնի		ֆր.	47.—.—
Թրանսվասալ		»	35.25.—
Զարթրա		»	30.50.—
Ալան չիրքէթի		Լ.Օ.	7.—

ՕՍՄ. ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Օսմ. Սիկուրթա Շիրքէթիլ	Օ.	5.95.—
» Ռէժի »	Լ.Օ.	13.50.—
Թրամվայ աքսիոն	Լ.Օ.	23.80.—
» Ժուիսանս	Լ.Օ.	11.40.—
Շիրքէթը Խայրիէ	Լ.Օ.	10.25.—
» » Ժուիսանս	Լ.Օ.	5.50
Ագսիոն Անատոլ	Ի.Լ.	15.07.—
Սթանպոլ Սու Հիրքէթի	ֆր.	414.—
Դասանտրա	»	142.—

ԱԳՋԵԼԵՐԻՆ ՖԻՑԱԹ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղրշ.Բբ.
Մէճիտիէ	107.—
Ինկիլիզ լիրասը	110.12
Ֆանսզ լիրասը	87.16
Դարպոն դոյմէսի	8.62.—

ԴԱՄԳԻՕ ՖԻՑԱԹԸ

Լօնտրա Չէք	Ղրշ.	108.—.—
Բարիզ »	Ֆր.	22.82.—
Վիէննա »	Քուրոն	21.87.—
Պերլին »	Մարք	18.—.50

ԽՐՏԻՎԻԱԼ ՄԱՑԼ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸ

ԳԱՐՏԱՆ Ֆինտլեյին սիւվար օլտըղը Սահիպէ բասթա - վաբօրը Ակֆ. ապրիլին 7ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ Իսքենտէրիյէտէն Տէրսաատէթէ միւվասէլէթ վէ ապրիլին 8 ինճի սալը կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆրանկա սաաթ իւչտէ Միտիլլի, Իզմիր վէ Բիրէյէ օղրայարագ Լարնագա, Լիմասսա Թարիգիյէ Իսքենտերիյէյէ միւվասէլէթ իտէճէք տիր։

ԳԱՐՏԱՆ Վաչաքսինին սիւվար օլտըղը Աքտան բասթա-վաբօրը ապրիլին 1)ինճի ճիւնիւ Սուրիա խաթթընատան Տէրմասատէթէ միւվասէլէթ վէ ապրիլին 12ինճի կ. էր. կիւնիւ Զանագ-գալէ, Իզմիր, Սագզը, Բատօտ Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Թարապլուզ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ-Սաիտ օղրայարագիսքենտերիյէյէ հարաքէթ իտէճէք տիր։

Վաբօրտա էլէքթրիք գըյասը պուլընտըղը կիպի, եէմէքլէր պիրինճի նէվ օլու